

18.05.2018 Dnro Fimea
000874/06.08.00.00/2016

Jakelussa mainitut

Postitettu___/___2018

Apteekkien sijaintialueiden määrääminen Lahden kaupungissa

Päätös

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea) on tänään tekemällään päätöksellä määrännyt Lahden kaupungin alueella toimivat apteekit sijoittumaan Lahden kaupungin alueelle.

Samalla kumotaan 31.10.2012 päivätty sijaintialuepäätös apteekkien sijaintialueista Lahden kaupungissa (Dnro 2524/11.03.08/2012).

Samassa yhteydessä Lahden kaupungin alueella toimivan Nastolan apteekin nimi muutetaan yhdenmukaisesti järjestysluvulliseksi seuraavasti:

Nykyinen nimi	Uusi nimi
Nastolan apteekki	Lahden 14. apteekki

Lahden 1.-13. apteekkien nimet säilytetään ennallaan.

Tämä ei kuitenkaan estä kyseistä apteekkia käyttämästä muita nimiä markkinoinnissaan tai muissa yhteyksissä.

Asian käsittely viranomaisessa

Kuuleminen

Fimea pyysi Lahden kaupungilta sekä Lahden kaupungissa apteekkiliikettä harjoittavilta apteekkareilta lausuntoja apteekkien sijaintialueista Lahden kaupungissa 27.1.2017 päivättyllä kuulemiskirjeellä. Kuulemiskirje lähetettiin tiedoksi myös Lahden naapurikunnissa apteekkiliikettä harjoittaville apteekkareille.

Annetut lausunnot

Lausuntonsa asiassa antoivat Lahden kaupunki, Nastolan apteekin apteekkari Eliise Laine-Partti ja Helsingin 3. (Yliopiston) apteekin apteekinhoitaja Jukka Niemi.

Lahden kaupunki toteaa lausunnossaan, että lääkehuollon toimivuuden ja apteekkipalveluiden saatavuuden turvaamiseksi tulee Lahden kaupungin alueella olla vaikeudetta saatavissa lääkkeitä ja tämän turvaamiseksi myös Nastolan alueella tulee olla apteekki.

Kaupungin lausunnon mukaan Lahden asukasluvuun nähden Lahdessa on runsaasti apteekkeja. Lausunnossa todetaan, että kaupunki edellyttää, että apteekkipalvelujen saatavuus turvataan kaikilla Lahden kaupungin alueilla ja otetaan huomioon apteekkien toimintaedellytykset, yrittämisen kannattavuus ja apteekkien tasainen jakautuminen.

Lisäksi lausunnossa tuodaan esille, että terveyspalveluiden järjestämisvastuussa on tapahtunut muutos 1.1.2017 alkaen ja terveysasemat ja päivystysvastaanotto toimivat toistaiseksi kuten ennenkin.

Helsingin 3. (Yliopiston) apteekin lausunnossa todetaan, että apteekki ei näe, että yksi apteekki-alue heikentäisi lääkehuollon toimivuutta ja apteekkipalveluiden saatavuutta Lahden kaupungin alueella. Lisäksi lausunnossa todetaan, että muutos mahdollistaisi apteekkipalveluiden siirtämisen lääkehuollon näkökulmasta oikeille paikoille.

Nastolan apteekin apteekkari Eliise Laine-Partti toteaa lausunnossaan, että Nastolan alueen liittäminen muun Lahden kaupungin kattavaan apteekkien sijaintialueeseen ei ole lääkehuollon kannalta perusteltua. Apteekkari ei kannattanut Fimean esitystä apteekkien sijaintialueista Lahden kaupungin alueella.

Lausunnon mukaan Lahden sijaintialueen laajentaminen johtaisi vääjäämättä apteekkien entistä voimakkaampaan alueelliseen keskittymiseen. Lausunnossa todetaan, että Nastolaan siirtyisi jollain aikavälillä kaksi tai kolme apteekkia muualta Lahden alueelta. Apteekkari toteaa lausunnossaan, että Nastolan apteekki riittää erinomaisesti kattamaan Nastolan väestön lääkehuollon tarpeen ja että kahdesta neljään pienempää apteekkia ei pysyisi tarjoamaan yhtä hyvää lääkkeitä saatavuutta kuin nykyinen apteekki.

Apteekkarin lausunnossa esitetään, että pienten apteekkien kyky ylläpitää erityisesti kalliiden lääkkeiden varastoa ja pitkiä aukioloaikoja on heikompi eikä pienillä apteekkeilla ole voimavaroja kalliiden laitteiden hankintaa eikä kykyä terveystoimintaan. Lausunnon mukaan muutos johtaisi apteekkipalveluiden huonontumiseen ja apteekkien liikevaihtojen yhtenäistymiseen.

Lisäksi lausunnossa viitataan Lahden kaupungin lausuntoon ja todetaan, että Nastolan apteekki-alueen säilyttäminen tukee apteekkien tasaista jakautumista Lahden alueella siten, ettei Nastolaan keskity liian montaa apteekkia taikka ettei apteekkitoiminta pitkällä aikavälillä lopu sieltä kokonaan.

Apteekkari Laine-Partin lausunnon liitteenä oli Suomen Apteekkariliiton teettämä, 18.1.2017 päivätty lausunto koskien apteekkien sijaintialueiden määrittelyyn liittyvää lainsäädäntöä.

Perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Läkelain 39 §:n mukaan apteekkeja tulee olla maassa siten, että väestö, mikäli mahdollista, voi vaikeudetta saada lääkkeitä.

Läkelain 40 §:n 1 momentin apteekkien sijoittumista koskevan yleissäännön mukaan apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnassa tai sen osassa. Läkelain muutosta koskevan lain 895/1996 perustelujen (HE 118/1996) mukaan apteekkilupa annetaan apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnan alueella aina, kun se suinkin on mahdollista ja kunnan osaa käytetään ensisijaisesti silloin, kun muutoin olisi syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja.

Tässä asiassa on kyse sijaintialueen muuttamisesta. Läkelain 41 §:n 2 momentin mukaan Fimea voi päättää apteekin sijaintialueen muuttamisesta ja apteekin siirtämisestä kunnan osasta toiseen, jos se on tarpeen apteekkipalveluiden turvaamiseksi. Läkelain muutosta koskevan lain 22/2006 perustelujen mukaan (HE 107/2005) päätös voidaan tehdä, jos siihen on olemassa lääkehuollolliset perustelut. Arvioinnissa on siten otettava huomioon alueen väestömäärä, alueella jo olevat apteekkipalvelut ja muiden terveydenhuollon palvelujen sijoittuminen.

Apteekit voivat sijoittua vapaasti määritellyllä sijaintialueellaan. Sivuapteekkien sijaintialue päätetään erikseen sivuapteekin lupapäätöksen yhteydessä.

Sijaintialueen muuttaminen

Nastolan kunta liittyi Lahden kaupunkiin 1.1.2016 toteutuneessa kuntaliitoksessa. Kuntaliitoksesta seurasi se, että Nastolan apteekin sijaintialue oli määriteltävä uudestaan suhteessa Lahden muiden apteekkien sijaintialueisiin.

Lahden asukasluku on kuntien yhdistymisen jälkeen noin 119 500 (Tilastokeskus 31.12.2017). Entisen Nastolan kunnan asukasluku oli noin 14 800 vuoden 2014 lopussa (Tilastokeskus).

Lahden kaupungin alueella sijaitsee yhteensä 14 apteekkia, 2 sivuapteekkia ja Helsingin 3. (yliopiston) apteekin alainen Lahden sivuapteekki. Näistä apteekeista ainoastaan yksi toimii entisen Nastolan kunnan alueella Nastolan keskustaaajamassa.

Lahden kaupungin ja Nastolan entisen kunnan asukkaiden terveystalvet järjestää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä. Lahdessa terveystalvet on järjestetty pääterveysasemalla Lahden kaupunginsairaalan yhteydessä ja kolmella lähiklinikalla (eteläinen, Itäinen ja keskusta). Päivystysvastaanotto on järjestetty virka-aikana omalla lähiklinikalla, lukuunottamatta tapaturmapäivystystä joka on järjestetty Lahden kaupunginsairaalan Tapaturmaklinikalla. Muina aikoina päivystys on järjestetty Akuutti24-päivystyksessä Päijät-Hämeen keskussairaalaassa.

Nastolan alueen asukkaiden terveystalut on järjestetty Nastolan terveystalulla. Päivystys on terveystalulla virka-aikana ja muina aikoina Akuutti24-päivystyksessä Päijät-Hämeen keskussairaalaassa.

Apteekkilupa annetaan apteekkiliikeen harjoittamiseen kunnan alueella aina, kun se suinkin on mahdollista. Apteekkien sijaintialueena käytetään kunnan osaa ensisijaisesti silloin, kun muutoin olisi syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja. Fimean käsityksen mukaan lääkehuollon toimivuus ja apteekkipalveluiden saatavuus voidaan parhaiten turvata muodostamalla Lahden kaupungin alueelle yksi apteekkien sijaintialue. Lahden kaupungin apteekkien sijaintialueen määrittäminen yhdeksi sijaintialueeksi mahdollistaa apteekkien sijoittumisen vapaasti sijaintialueen sisällä. Apteekit voivat sijoittumisessaan näin ollen paremmin huomioida alueelliset väestönmuutokset, terveystalujen sijoittumisen sekä Lahden asukkaiden asiointikäyttäytymisen.

Fimean näkemyksen mukaan Lahden kaupungissa on riittävästi apteekkitoimipisteitä, minkä vuoksi ei ole syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja, vaikka apteekkien vapaa sijoittuminen mahdollistetaan laajemmalla maantieteellisellä alueella.

Jos apteekkitoimipisteiden siirtyminen sijaintialueella johtaa apteekkipalveluiden saatavuuden merkittävään heikentymiseen jollakin alueella, ryhtyy Fimea selvittämään erillisenä asiana apteekkipalveluiden lisäämistarpeita Lahden kaupungissa.

Täytäntöönpano

Läkelain 102 §:n 5 momentin mukaan Läkelalan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen päätöstä ei saa laittaa täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman.

Lainkohdat

Läkelaki (395/1987) 39 §, 40 § 1 mom, 41 § 2 mom ja 102 §:n 2 mom ja 5 mom.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua Läkelalan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä (Liite 1).

Hyväksyjä

Pelkonen Eija
Sinnemäki Juha

Johtaja
Yliproviisori

Allekirjoitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Fimea 18.05.2018. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet	Liite 1 Oikaisuvaatimusosoitus
Lisätiedot	Lisätietoja asiassa antaa tarvittaessa yliproviisori Juha Sinnemäki 0295 223 260, juha.sinnemaki@fimea.fi tai jaostopäällikkö Pirjo Rosenberg puh. 0295 223 246, pirjo.rosenberg@fimea.fi
Maksutta	
Jakelu	Lahden kaupunki Lahden 1.-13 apteekit Lahden 2. apteekin apteekkiluvan saanut, proviisori Pia Marinne Franck Nastolan apteekki Helsingin 3. apteekki
Tiedoksi	Asikkalan apteekki Heinolan 1. apteekki Heinolan 2. apteekki Hollolan apteekki Kausalan apteekki Orimattilan 1. apteekki